

OBSAH

DIPLOMACIE V NOVOVĚKU (1871—1914). Úvod	5
Kapitola první PO FRANKFURTSKÉM MÍRU (1871—1875)	27
Francouzsko-německé vztahy v letech 1871—1873	27
Dohoda tří císařů	29
Francouzsko-německý konflikt roku 1874	35
Radowitzova mise (únor 1875)	38
Válečný poplach roku 1875	41
Třídní základna zahraniční politiky německé říše a třetí francouzské republiky	46
Kapitola druhá ANGLO-RUSKÝ BOJ NA STŘEDNÍM VÝCHODĚ V SEDMDESÁTÝCH LETECH 19. STOLETÍ	51
Britská diplomacie v západní Číně	52
Anglo-ruské jednání o rozdělení střední Asie	54
Přechod britské vlády ke zvýšené expanzi ve střední Asii. Příprava války proti Afghánistánu	57
Britská a ruská expanze v Turkménii	62
Anglo-ruské soupeření v Persii	63
Reuterova koncese	65
Kapitola třetí KRIZE NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ (1875—1877)	70
Povstání v Hercegovině a evropská diplomacie	70
Potlačení bulharského povstání a srbsko-turecká válka	77
Schůzka v Zákupcích	80
Protiturecká kampaň ve Velké Británii. Disraeli a otázka osudu Turecka	82
Mise generála Verdiera	84
Poslání barona Müncha	87

Ruské ultimátum	88
Cařihradská konference	89
Diplomacie bulharského národně osvobozeneckého hnutí	92
Budapešťská konvence	94
Francouzsko-německý válečný poplach v roce 1877 a londýnský protokol	95
Kapitola čtvrtá RUSKO-TURECKÁ VÁLKA (1877—1878) A BERLÍNSKÝ KONGRES (1878)	100
Rusko-turecká válka	100
Sanstefanský mír	106
Berlínský kongres roku 1878	108
Kapitola pátá RAKOUSKO-NĚMECKÉ SPOJENECTVÍ A OBNOVENÍ SMLOUVY TŘÍ CÍSAŘŮ	114
Předpoklady rakousko-německého spojení	114
Zhoršení rusko-německých vztahů	115
Rakousko-německé spojení (7. října 1879)	118
Mezinárodní situace a zahraniční politika Ruska po berlínském kongresu	121
Cařihradská mírová smlouva a evakuace ruských vojsk z Turecka. Znovuvytvoření bulharského národního státu	128
Obnovení dohody tří císařů	131
Kapitola šestá KOLONIÁLNÍ EXPANZE KAPITALISTICKÝCH STÁTŮ V AFRICE	137
Přechod k imperialismu a prohloubení koloniální expanze koncem 19. století	137
Velká Británie a Suezský průplav	141
Finanční ztročení Egypta	142
Okupace Egypta	148
Francouzské obsazení Tuniska (1881)	149
Uzavření Trojspolku (1882)	152
Obsazení Konga (1879—1884)	154
Berlínská konference	155
Bismarckova koloniální politika	156
Boj o jižní a západní Afriku	157
Egyptská finanční otázka v roce 1884	159
Somálsko a Etiopie	159

Kapitola sedmá BOJ ZA ROZDĚLENÍ ASIE KONCEM SEDMDESÁTÝCH LET A V OSMDESÁTÝCH LETECH 19. STOLETÍ	161
Finanční kontrola nad Tureckem	161
Anglo-afghánská válka a mise generála Stoletova v Kábulu	162
Dobytí Turkmenie	171
Rusko-anglický konflikt roku 1885	172
Anglo-ruské soupeření v Persii	174
Začátek japonské agrese	177
Americká expanze v Koreji	182
Rozvoj japonské agrese proti Koreji	183
Britská expanze na Dálném východě v sedmdesátých a osmdesátých letech 19. století	185
Konflikt carské a čchingské vlády v Sin-tiangu	187
Velká Británie, Rusko a Čína	189
Sibiřská dráha	190
Koloniální expanze v jihovýchodní Asii	191
Francouzská expanze v Indočíně	192
Okupace Horní Barmy	197
Výsledky boje o rozdělení Asie	198
Kapitola osmá BALKÁNSKÁ OTÁZKA A FRANCOUZSKO-NĚMECKÉ ROZPORY (1885—1890). UZAVŘENÍ FRANCOUZSKO-RUSKÉHO SPOJENECTVÍ	200
Bulharská krize 1885—1886	200
Rusko-německé hospodářské rozpory	204
Zostření francouzsko-německých rozporů	206
Zhroucení Spolku tří císařů	207
Válečný poplach v lednu 1887	210
Středomořská dohoda	216
„Případ Schnebele“	217
Smlouva o zajištění	217
Zhoršení rusko-německých vztahů	220
Salisbury a britská politika „splendid isolation“	222
Bismarckova demise	223
Bismarck jako diplomat	224

„Nová linie“ německé politiky	228
Celní politika Capriviho	230
Ztroskotání pokusů o anglo-německé sblížení	232
Francouzsko-ruské spojení (1891—1893)	233
Kapitola devátá ZAČÁTEK ANGLO-NĚMECKÉHO ANTAGONISMU	237
Anglo-německý antagonismus	237
Konflikt pro železniční koncese v Turecku	240
Německo a Velká Británie ve střední Africe	242
Všeněmecký svaz a jeho agitace	244
Německo a Velká Británie v jižní Africe. Jamesonův „nájezd“ a telegram Viléma II. Krügerovi	247
Následky jihoafrické krize	251
Kapitola desátá JAPONSKO-ČÍNSKÁ VÁLKA	253
Japonská expanze a zostření dálnovýchodní otázky	253
Politika Velké Británie a Ruska na Dálném východě počátkem devadesátých let 19. století	258
Japonsko-čínská válka	262
Mírová jednání a Šimonosekijská mírová smlouva	265
Rusko, Francie a Německo zasahují do japonsko-čínských vztahů	271
Úspěchy ruské diplomacie v Číně	277
Kapitola jedenáctá KRIZE NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ (1894—1897)	283
Arménská otázka a anglo-ruské vztahy	283
Politika Francie	290
Nátlak britské diplomacie na Turecko. Nělidovův plán	294
Řecko-turecká válka	298
Rusko a Rakousko-Uhersko na Balkáně v devadesátých letech 19. století	300
Rakousko-ruská dohoda z roku 1897	301
Italsko-etiopská válka (1895—1896)	304
Kapitola dvanáctá BOJ ZA ROZDĚLENÍ ČÍNY	307
Jednání o anglo-německém spojení	307
Obsazení čínských přístavů. Boj o koncese	307

Jednání o anglo-německém spojení. Chamberlain a Bülow jako diplomaté	319
Anglo-německá dohoda o rozdělení portugalských kolonií	324
Německý zákon o válečném loďstvu z roku 1898	327
Kapitola třináctá ŠPANĚLSKO-AMERICKÁ VÁLKA (1898)	333
Celní tarify ve službě monopolů a jejich diplomacie	333
Cíle amerického imperialismu	337
Propagandistická příprava konfliktu se Španělskem a úloha diplomacie	339
Činnost americké diplomacie za Clevelanda. Mezinárodní postavení USA	341
Politika a diplomacie MacKinleyovy vlády	345
Kolektivní vystoupení evropských mocností	352
Španělsko-americká válka	356
Nároky německého imperialismu	361
Jednání o příměří	364
Španělsko-americká mírová konference	366
Diplomacie kubánské a filipínské národní vlády	368
Charakter a význam španělsko-americké války	373
Kapitola čtrnáctá DOKONČENÍ BOJE ZA ROZDĚLENÍ SVĚTA	377
Rozdělení Súdánu a incident ve Fašodě	377
Politika soupeřících stran	379
Jednání o rozdělení Súdánu mezi britskými a francouzskými kolonizátory	384
Bagdádská dráha	394
Putování císařovo na „svatá místa“ a zisky německého kapitálu	396
Dohoda německých a francouzských bankéřů	397
Postavení britského imperialismu	399
Jednání o koncesní smlouvě	402
Bagdádská dráha a carské Rusko	403
Rusko-turecká dohoda	407
Haagská konference z roku 1899	408
Počátek anglo-búrské války	412
Anglo-búrská válka a Německo. Rozdělení ostrovů Samoa	416
Intriky okolo zásahů do anglo-búrské války	420
Politika búrských republik	425
Německý program výstavby válečného loďstva	426

Hospodářská krize z roku 1900	430
Změny ve francouzsko-ruském spojení	431
Carská vláda a mezinárodní burza	433
Kapitola patnáctá DOKTRÍNA „OTEVŘENÝCH DVEŘÍ“ A POLITIKA „SILNÉHO KLACKU“ (1899—1904)	436
Hayova doktrína („Otevřené dveře“ v Číně)	436
Anglo-americká smlouva o Panamském průplavu	439
Faktický zábor Panamské šije Spojenými státy	442
Koloniální zotročení Kuby	450
USA a anglo-německý nápor na Venezuelu	452
Zotročení Dominikánské republiky	455
Kapitola šestnáctá SCHYLUJE SE K RUSKO-JAPONSKÉ VÁLCE (1900—1903)	457
Národní povstání v Číně	457
Soupeření imperialistů v oblasti řeky Jang-c'-ťiang	462
Závěrečný protokol a nové loupeže v Číně	464
Boj V. I. Lenina proti koloniální politice	466
Boj Ruska a Japonska o Mandžusko v letech 1900—1901	468
Politika USA	474
Jednání o anglo-německý spolek (na jaře 1901)	475
Začátek jednání o anglo-japonskou spojeneckou smlouvu	480
Poslání Itóovo	483
Anglo-japonská smlouva	484
Dohoda o vyklizení Mandžuska	486
Další pronikání zahraničního kapitálu do Číny	490
Pokus o anglo-ruské sblížení	491
Začátek války	492
Celkový ráz politiky carismu na Dálném východě	495
Kapitola sedmnáctá RUSKO-JAPONSKÁ VÁLKA A VZNIK DOHODY (1904—1907)	499
Mezinárodní a strategická situace v prvním období války	499
Dohoda anglo-francouzská	501
Pokus o uzavření rusko-německého spolku koncem roku 1904	508

Carské Rusko a francouzský kapitál	511
Marocká krize roku 1905	513
Setkání Mikuláše s Vilémem II. na Björkö	519
President Roosevelt v úloze prostředníka	521
Dohoda mezi Taftem a Kacurou. Konec nezávislosti Koreje. Druhá anglo-japonská spojenecká smlouva	528
Portsmouthský mír	530
Lenin a rusko-japonská válka	539
Algeciraská konference	542
Vojenská spolupráce Velké Británie a Francie	544
Anglo-ruská dohoda	545
Rusko mezi Německem a Velkou Británií	551
Schůzka ve Swinemünde. Baltská otázka a záruky nedotknutelnosti Norska	553
Vliv revoluce v letech 1905—1907 na mezinárodní politiku	557
Kapitola osmnáctá BOJ MEZI MOCNOSTMI DOHODY A RAKOUSKO-NĚMECKÝM BLOKEM. NÁMOŘNÍ SOUPEŘENÍ A BOSENSKÁ KRIZE (1908—1909)	561
Anglo-německé námořní soupeření	561
Imperialistický boj o Balkán a Turecko na počátku 20. století	569
Stavba Bagdádské dráhy a makedonská otázka	576
Projekt dráhy do Soluně	578
Reakce carského Ruska a Velké Británie	580
Příprava rakousko-ruské dohody	585
Turecká revoluce roku 1908 a její vliv na diplomatický boj	587
Porada rakousko-uherských ministrů 19. srpna 1908	589
Setkání v Buchlově	591
Vnitřní boj v carské vládě o otázky balkánské politiky	599
Anexe Bosny a Hercegoviny	601
Stanoviško mocností	602
Stanoviško Turecka a Srbska	606
Rakousko-ruský konflikt	609

Kapitola devatenáctá MOCNOSTI DOHODY A RAKOUSKO-NĚMECKÝ BLOK V LETECH 1902—1912. SITUACE NA DÁLNĚM VÝCHODĚ	618
Francouzsko-německý antagonismus. Dohoda o Maroku 9. února 1909	618
Vývoj anglo-německého námořního soupeření. Postupné pokusy německé diplomacie o narušení Dohody	624
Rusko-italská dohoda v Racconigi	629
Revoluce v Persii a imperialistická diplomacie	630
Expanze německého kapitálu v Persii. Postupimská schůzka	637
Agadir	642
Italsko-turecká válka	647
Čarykovova demarše	649
Haldanova mise	651
Upevnění anglo-francouzské Dohody	654
Otázka Dálného východu v letech 1908—1912. Japonsko-americké rozpory	656
Obnovení britsko-japonského spolenectví (1911)	661
Imperialistická diplomacie a čínská revoluce	662
Autonomie Vnějšího Mongolska	665
Zotročení Tibetu britským imperialismem	666
Kapitola dvacátá BALKÁNSKÉ VÁLKY (1912—1913)	668
Balkánský blok	668
Francouzsko-ruská námořní konvence a příjezd Poincaréa do Petrohradu.	
Řecko-bulharský spolek	675
První balkánská válka	678
Porada velvyslanců v Londýně	687
Druhá balkánská válka	691
Bukureštský mír	695
Balkánská otázka koncem roku 1913 a začátkem roku 1914	697
Mise Limana von Sanderse	699
Problémy černomořských úžin v předvečer světové války	700
Rusko-německé rozpory v předvečer první světové války	703
Horečné zbrojení pozemních sil	704
Mezinárodní dělnické hnutí a nebezpečí války	706
BIBLIOGRAFIE	707
JMENNÝ REJSTŘÍK	736